

Medicus

Nr. 5 (836)
OCTOMBRIE 2010

Fondator: Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova

Rectorul USMF "Nicolae Testemițanu", academician al AȘM,
d.h.ș.m., prof. univ. Ion ABABII
despre

Învățământul medical superior din Republica Moldova la 65 de ani

ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR reprezintă, în mod sigur, mândria, speranța și împlinirea ideilor oricărei societăți contemporane. Universitățile contribuie la formarea unui elan creator colectiv, inspirat de propriile vocații și aspirații. Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" a pus temelia învățământului superior medical din Republica Moldova. Ea a fost fondată în baza Institutului de Medicină nr. 1 din Sankt-Petersburg, evacuat în timpul celui de al II-lea Război Mondial în Kislovodsk, ulterior fiind transferat la Chișinău împreună cu studenții și întregul cadru profesoral. Denumită Institut de Stat de Medicină din Chișinău, Universitatea își începe activitatea la 20 octombrie 1945, având o singură facultate, cea de Medicină, care întrunea 32 catedre, în cadrul cărora își făceau studiile circa 1000 de studenți. Pe parcursul anilor, au fost fondate Facultatea de Pediatrie (1954), Facultatea de Stomatologie (1959), Facultatea de Medicină Preventivă (1963) și Facultatea de Farmacie (1964). La 25 iulie 1991, Institutul de Stat de Medicină "Nicolae Testemițanu" din Chișinău a fost reorganizat în Universitate. În 1995, instituția a fost redenumită în Universitatea

de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova. Pe parcursul a celor 65 de ani de activitate, Universitatea a format și a perfecționat specialiști în domeniul medicinei și farmaciei; a dezvoltat cercetarea științifică inclusiv prin colaborare cu instituții similare de peste hotare; a acordat servicii medicale calificate ce corespund necesităților sistemului de sănătate; a promovat valorile generale umane, spiritul gândirii critice și al liberei expresii, fiind mereu receptivă la aspirațiile și necesitățile comunității academice. Activitățile de cercetare științifică în Universitate includ peste 68 teme, care se realizează în cadrul a peste 25 de școli științifice din diverse domenii medicale. La etapa actuală, pentru USMF "Nicolae Testemițanu" unul dintre domeniile prioritare îl constituie relațiile internaționale. Universitatea întreține relații de colaborare în domeniul formării cadrelor medicale și farmaceutice, științei medicale și medicinei practice cu peste 30 de universități și clinici din România, Rusia, Ucraina, Franța, Germania, Italia, Grecia, Olanda, Cehia, Polonia, Slovacia, SUA, Israel. Datorită unui efort comun și perseverent al tuturor cola-

boratorilor, Universitatea a reușit să obțină Certificatul de Calitate, ISO 9001:2008. Acesta confirmă o dată în plus că astfel de valori precum excelența, performanța, responsabilitatea și inovația sunt forma de a fi a instituției noastre. De asemenea, pentru a se plia standardelor internaționale în

universitar, dezvoltarea și aprofundarea activităților de cercetare și inovare în domeniul medicinei, desfășurarea continuă a activităților clinice sunt cele trei componente care determină astăzi rolul și valoarea Universității.

domeniul învățământului, USMF "Nicolae Testemițanu" a elaborat Proiectul „Strategia de Dezvoltare a Universității pentru anii 2010 - 2019”, care are drept obiectiv consolidarea poziției actuale a Alma Mater și asumarea unui rol tot mai activ în dezvoltarea comunității academice naționale. Poate acestea au consolidat prestigiul Universității, care actualmente este recunoscută în țară și în lume ca o instituție ce promovează reforme progresiste și tinde să se alinieze standardelor educaționale europene și mondiale. Alinierea la tot ce-i modern în învățământul

Dragi colegi, studenți și colaboratori ai USMF „Nicolae Testemițanu”, cu ocazia celor 65 de ani de învățământ superior medical din Republica Moldova țin să vă mulțumesc pentru aportul pe care l-ați adus la prosperarea Alma Mater, vă doresc să rămânem la fel de perseverenți în acțiunile pe care le întreprindem, prin dăruire și devotament să putem realiza doar lucruri frumoase pentru universitatea noastră.

La mulți ani!!!

Cu ocazia Zilelor Universității, care vor avea loc în data de 13-15 octombrie 2010, Biroul Permanent al Senatului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” invită colaboratorii și studenții să participe la conferința științifică anuală, consacrată celor 65 de ani de învățământ superior medical din Republica Moldova.

Toate facultățile și, respectiv, catedrele vor fi antrenate în organizarea și desfășurarea conferinței științifice.

Lucrările conferinței se vor desfășura în următoarele secții:

1. Probleme fundamentale ale medicinei
2. Probleme actuale în sănătatea publică

3. Probleme actuale ale medicinei interne
4. Probleme actuale ale chirurgiei
5. Probleme actuale ale ortopediei și traumatologiei
6. Probleme actuale ale pediatriei și chirurgiei pediatrice
7. Probleme actuale ale obstetricii și ginekologiei
8. Probleme actuale ale neurologiei și neurochirurgiei
9. Probleme actuale ale psihiatriei
10. Probleme actuale ale stomatologiei
11. Probleme actuale ale farmaciei
12. Actualități în științele sociale și filozofice
13. Dezvoltarea resurselor informaționale medicale: tendințe, probleme, soluții.

Conferința Științifică Anuală a Colaboratorilor și Studenților USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

Programul Zilelor Universității va începe prin discursul domnului rector Ion Ababii privind activitatea universității în anul academic 2009-2010. De asemenea, în data de 15 octombrie, va avea loc Ședința Senatului în care prof. univ. Viorel Prisăcari, prorector pentru activitatea științifică, va ține un discurs cu tema: „Activitatea științifică a USMF „Nicolae Testemițanu”: realizări și perspective”. Despre realizările și problemele cercetărilor științifice ale studenților și rezidenților va vorbi în fața auditoriului Stanislav Grosu, președintele Asociației Științifice a Studenților și Tinerilor Medici. În contextul aceleiași manifestări, în data de 14 și 15 octombrie, în cadrul Zilelor Universității se vor desfășura și activități culturale și sportive.

DIN CUPRINS:

Decorație post-mortem p. 2

MoldMEDIZIN & MoldDENT p. 2

Foruri și întruniri științifice p.3

Istorii de succes
"Medicina are nevoie de oameni care iubesc omul"
p. 4

Caleidoscop aniversar p. 5

Către jubileul Muzeului p. 6

Donezi sânge, donezi viață p. 7

Spartachiada sănătății p. 8

Decorație post-mortem

■ **ÎNALTA DISTINCȚIE "Ordinul Republicii" i-a fost conferită regretatului Nicolae Testemițanu în semn de profundă recunoștință și apreciere a meritelor deosebite în dezvoltarea ocrotirii sănătății, pentru rezultatele excepționale obținute în elaborarea și implementarea sistemului de organizare a asistenței medicale populației rurale, pentru eforturile depuse în vederea pregătirii**

cadrelor științifice și medicale naționale și pentru prodigioasa activitate managerială și metodică-didactică desfășurată. În memoria reputatului chirurg și om politic din Republica Moldova, laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, Nicolae Testemițanu (1927-1986) au fost lansate medaliile, denumite străzi și edificii.

NICOLAE TESTEMIȚANU s-a născut la 1 august 1927 în s. Ochiul Alb, jud. Bălți într-o familie de țărani mijlocași cu mulți copii. După absolvirea școlii primare, a învățat un an la gimnaziul din s. Baraboi, actualmente r-l Dondușeni. Pe timpul celui de Al Doilea Război Mondial, a studiat trei ani la Liceul Teoretic „Ion Creangă” din Bălți. Absolvind cu succes cursul deplin al școlii menționate, a decis să-și continue studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC).

Toți și-l amintesc pe studentul Nicolae Testemițanu ca pe o persoană ordonată, ce demonstra o solidă cultură. Și-a început cariera profesională în calitate de medic-ordinator al secției Chirurgie a Spitalului Raional Central din Râșcani, de unde peste câteva luni a fost „absorbit” din nou de capitală, rămânând pe acest meridian toți anii câți i-a avut de trăit. Din 1955, este numit medic-șef al Spitalului Clinic Republican. Dând dovadă de abilitate și operativitate în muncă, în scurt timp asigură o avansare a treburilor de la SCR: deschide noi secții specializate,

pe o bază mai trainică reasează gospodăria de aici. Dispunând de forțe inepuizabile în activitatea cotidiană, fondează concomitent revista „Ocrotirea Sănătății”, fiind și primul ei redactor-șef, continuă asiduu munca de cercetare la catedră, finisând teza de doctor în medicină, pe care a susținut-o în 1958.

Cariera lui N. Testemițanu a avut cu adevărat un traseu fulminant, dar la bază s-a aflat Omul, specialistul, acel factor puternic în stare să „propulseze” orice. Dumnealui ar fi putut să îmbrățișeze oricare altă profesie și ar fi făcut tot atât de mult pentru ea, cât a făcut și pentru medicină. La numai 28 de ani era deja medic-șef al Spitalului Clinic Republican (SCR) din Chișinău, la 32 de ani – rector (director) al Institutului de Medicină, la 36 de ani – ministru al Sănătății.

În calitate de rector, a purces de urgență la deschiderea unor noi facultăți: Stomatologie (1959), Medicină Profilactică (1962), Farmacie (1964), mai apoi pe cea de Perfecționare a Cadrelor Medicale.

Sursa: www.testemitanu.info

Operație în premieră

■ **O echipă internațională de medici anesteziologi și chirurghi din Moldova, Germania, Italia și Elveția în cadrul Institutului de Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului au efectuat în premieră în Republica Moldova o operație de craniotomie a unui copil în vârstă de un an și cinci luni.**

nia, proiectul fiind realizat prin intermediul Centrului Internațional de Instruire în Anestezie (IATC) din Moldova.

Pe parcursul ultimilor ani IATC a desfășurat multiple cursuri de instruire pentru medicii moldoveni în domeniul practicilor noi în anestezie, fiind instruiți peste 250 de medici anestezi-

Pentru efectuarea acestei intervenții chirurgicale a fost utilizat echipament medical performant, oferit de partenerii străini. O parte din utilajul utilizat pentru această operație va rămâne în dotarea instituției medicale.

Acțiunea s-a desfășurat în cadrul parteneriatului de colaborare bilaterală în domeniul sănătății între Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Ministerul Federal al Sănătății din Germa-

ologi reanimatologi, precum și stagieri ale partenerilor străini în Moldova la diverse evenimente științifice internaționale.

Proiectele IATC sunt realizate în parteneriat cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Fundația Medicală din Moldova, Societatea Anesteziologie și Reanimatologie din Republica Moldova și administrațiile instituțiilor medico-sanitare publice.

MoldMEDIZIN & MoldDENT: O abordare complexă a problemelor de sănătate

■ **Medicina secolului XXI este de neconceput fără medicamente eficiente și tehnologii performante. Preparate, dispozitive și aparatură medicală, tehnologii de diagnosticare și tratament, precum și echipament stomatologic sunt componentele de bază ale expoziției nominalizate.**

Vizitatorii forului expozițional – savanți, medici-practicieni, farmaciști, producători și distribuitori de preparate medicale, au obținut informațiile necesare din prima sursă, au făcut schimb de experiență. S-au familiarizat cu reușitele autohtone și inter-

de urgență medicală și medicina primară etc.).

Sectorul stomatologic a fost format din cele mai noi echipamente și instrumente, produse stomatologice, precum și consumabile, sisteme de implantare, dezinfectanți și mijloace de protecție personală oferite de producători – lideri ai pieței de profil.

Pe parcursul celor patru zile expoziționale au avut loc evenimente științifice, la care au luat parte medici, conducători ai instituțiilor medicale, specialiști ai Ministerului Sănătății în

naționale în domeniul medicinei. În cadrul celui mai vast segment al expoziției – **farmaceutica** – s-au pus bazele unei colaborări de durată la toate etapele unui proces integrat: producător-distribuitor-farmacie-consumator de preparate medicale.

Un segment important al expoziției a fost completat cu **echipamente și instrumente** de ultimă oră de la producători cu renume mondial (aparatură de diagnostic pentru centrele științifico-practice, spitale, serviciile

diverse domenii, profesori, studenți, rezidenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, reprezentanți ai organizațiilor medicale profesionale. Menționăm **seminarele** „Doctor Eleks” – sistem informațional medical pentru automatizarea lucrului departamentelor, unităților și a proceselor-cheie într-o clinică modernă: registratură, personal medical, laborator, diagnostic, evidență și management”, „Aspecte actuale de protezare pe implanturi”; „As-

pecte tehnice și managementul roentgendiagnosticului digital pentru asigurarea controlului calității dispozitivelor medicale și a radioprotecției pacienților și a personalului”; **conferințele științifico-practice**: „Calitatea asistenței farmaceutice – probleme și strategii de realizare”; „Probleme actuale în supravegherea sănătății publice”; „Actualități în cardiologie”; „Actualități în neuroștiințe”; „Aspecte moderne în utilizarea razelor laser”; „Actualități în fizioterapie și recuperare medicală”, „Elaborarea și implementarea noilor preparate farmaceutice în baza utilizării materiei prime locale”; „Probleme actuale privind implementarea standardelor ISO în activitatea laboratoarelor de diagnostic clinic din Republica Moldova. Tehnologii analitice progresive în medicina de laborator” și **cursul de instruire** „Managementul maladiilor în baza Protocoloalelor clinice”. **Congresul al XV-lea al Asociației Stomatologilor din Republica Moldova** s-a desfășurat cu genericul „Probleme actuale ale stomatologiei: endodonție, paradontologie, restaurări estetice, protezare dentară, ortodonție, implantologie, chirurgie orală și maxilofacială și altele”.

La toate aceste întruniri științifice au participat activ reprezentanții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care, de altfel, a dispus la MOLDEXPO de un impunător stand ce a reflectat principalele realizări ale savanților instituției.

Marele Stat Major la USMF

■ **Într-o vizită de lucru la catedra Medicină Militară și Extremală a USMF „Nicolae Testemițanu” s-a aflat Șeful Marelui Stat Major, comandantul Armatei Naționale a Republicii Moldova, generalul de brigadă Iurie Domeniuc.**

Scopul întreprinderii a fost familiarizarea cu organizarea procesului de instruire și educație patriotică a studenților și rezidenților Universității. În raportul prezentat de șeful catedrei Vasile Dumitraș, conf. univ., dr., colonel medic, a accentuat necesitatea antrenării tinerilor în prelegeri și seminare cu tematică militară, în activitatea științifică. Dumnealui a caracterizat succint corpul profesoral-didactic, baza tehnico-materială a catedrei, a trasat obiectivele catedrei pe anul de studii 2010-2011.

DI Vasile Dumitraș a adus mulțumiri profesorilor pentru munca depusă, iar față de Serviciul medical al Armatei Națio-

nale, conducerea Universității și Ministerul Apărării și-a exprimat profundă recunoștință pentru conlucrare și susținere.

În discursul șefului secției didactice a Universității, conf. univ. Lilian Șaptefrăți a fost pus accentul pe importanța instruirii medico-militare, aprofundarea cunoștințelor în sfera medicinei militare, subliniindu-se că Uni-

versitatea își aduce substanțial o contribuție materială și financiară la desfășurarea cu succes a acestei activități.

Comandantul Armatei Naționale, generalul de brigadă Iurie Domeniuc a înmănat unui grup de colaboratori ai catedrei și de studenți decorații și Diplome de Onoare ale Ministerului Apărării al Republicii Moldova.

Actualități și controverse în obstetrică și ginecologie

■ În data de 7-8 octombrie 2010, a avut loc cel de-al V-lea Congres Internațional de Obstetrică și Ginecologie.

Evenimentul a reunit specialiști din mai multe țări precum România, Rusia, Ucraina, Italia, Israel, Franța. Aici s-au pus în discuție realizările și reușitele științifice și practice în acest domeniu. Actualmente, ocrotirea sănătății mamei și copilului se află la etapa de renaștere și de fortificare a centrelor de perinatologie din țară. Astfel, din 2001,

maternitățile din Moldova au fost dotate cu aparatură medicală performantă de îngrijire a gravidelor și a nou-născuților, ca suport din partea Agenției elvețiene de Dezvoltare și Cooperare.

Cu un cuvânt de salut a venit și rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, domnul Ion Ababii, care a ținut să menționeze rolul important și performanțele atinse de specialiștii ginecologi-obstetricieni din Republica Moldova. În acest an genericul evenimentului a fost „Actualități și controverse în obstetrică și ginecologie”. Lucrările s-au desfășurat în limbile română, rusă și engleză.

Forul dermatologilor și cosmetologilor

■ La Congresul VI al Dermatologilor și Cosmetologilor cu participare internațională au fost invitate personalități de prestigiu din domeniu din mai multe centre științifico-didactice universitare atât din republică, cât și de peste hotare - România, Rusia, Ucraina, Italia, Franța, cu care țara noastră întreține relații de colaborare.

După cum ne-a informat prof. univ. Gheorghe Mușet, președintele Congresului, președintele Asociației Dermatovenerologilor din Moldova,

șeful catedrei de profil a USMF „Nicolae Testemițanu”, la această întrunire științifică, la care au luat parte 210 de delegați, au fost puse în discuție probleme stringente în dermatooncologie, medicină estetică, precum și pericolul infecției ITS HIV-SIDA, măsurile de profilaxie și tratament. De asemenea, delegații au abordat și aspecte cu privire la asistența medicală în terapia biologică, psoriazis, în micozele și virozele cutanate, inclusiv la copii; precancerul și cancerul cutanat.

În cadrul congresului s-au desfășurat simpozioane științifice și un workshop, care a avut în vizor metodele de combatere a ridurilor, de evitare a îmbătrânirii timpurii. Aici și-au dat concursul, în special, savanți din Italia și Franța.

Delegații au fost salutați de prof. univ. Vladimir Hotineanu, ministrul Sănătății al Republicii Moldova, și acad. Ion Ababii, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Întrunirea oftalmologilor din Republica Moldova

■ În perioada 24-25 septembrie la Chișinău și-a desfășurat lucrările Conferința a VIII-a a Oftalmologilor. Pe ordinea de zi au figurat probleme actuale în oftalmologie.

Organizarea și dezvoltarea serviciului oftalmologic este indispensabilă legată de activitatea catedrei Oftalmologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, condusă de prof. univ. Eugen Bendelic, și Asociației Medicilor Oftalmologi din Republică, președinte conf. univ. Vladimir Boișteanu.

Înzestrarea clinicilor cu aparatură, instrumentar microchirurgical modern, aplicarea metodelor avansate de diagnostic și tratament au permis perfecționarea asistenței oftalmologice, dezvoltarea profesionalismului medicilor de profil. În cadrul Conferinței s-a menționat în repetate ori că utilizarea tehnicilor microchirurgicale a redus esențial numărul complicațiilor postoperatorii, favorizând, firește, micșorarea invalidității oculare.

Succesele oftalmologilor se datorează, în primul rând, profesionalismului, străduinței, muncii asidue a unei întregi pleiade de medici practicieni, ale căror nume cu pioșenie sunt rostite de către pacienți, împreună cu

sincere cuvinte de mulțumire și recunoștință.

Generalizarea multiplelor acțiuni de tratament medicamentos și microchirurgical și-a găsit reflectare în 12 monografii, 2 teze de doctor habilitat, 18 teze de doctor în medicină, un număr mare de lucrări științifico-practice.

La conferință au participat în total 172 de medici oftalmologi – savanți și specialiști din Republica Moldova, Ucraina și Belgia.

Accentul s-a pus pe evidențierea problemelor și rezervelor nevalorificate, trasarea unor obiective pe viitor cum ar fi: efectuarea unor măsuri eficiente privind tratamentul și profilaxia traumatismului ocular și anexelor la întreprinderi industriale și în agricultură; prevenirea complicațiilor oculare la pacienții cu diabet zaharat; tratamentul și profilaxia miopiei și strabismului; depistarea precoce a glaucomului, retinopatiilor diabetice hipertensive și senile.

În adresările de salut către participanții la conferință ministrul Sănătății, prof. univ. Vladimir Hotineanu, și rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” acad. Ion Ababii, au subliniat importanța problemelor puse în discuție pentru viața oamenilor și le-au urat succese în desfășurarea forului și în munca de toate zilele.

Relații internaționale

Perspective de colaborare cu India

■ În data de 23 septembrie curent, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a fost gazda delegației din India, în frunte cu dl V. K. Modi și dl Dr. Prashant Shelley. În cadrul întrunirii au fost trasate principalele sfere de colaborare, printre care un loc aparte îl ocupă mobilitatea tinerilor medici în scopuri educaționale, instruirea studenților și dezvoltarea industriei farmaceutice.

Dl V. K. Modi a ținut să precizeze că deși se află pentru prima dată în Republica Moldova, se simte aici ca acasă. „Nu cunoașteam prea multe despre țara dumneavoastră, însă acum pot spune că este

foarte frumoasă, cu oameni la fel de draguți”. Oaspetele din India a rămas plăcut surprins când a aflat că la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” profesorii predau și în limba engleză, astfel eliminând bariera lingvistică pentru studenții străini. Dl K. Modi a remarcat că drept cuvânt-cheie pentru orice țară este educația.

Prof. Ion Ababii, rectorul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, a adus calde cuvinte de mulțumire reprezentanților delegației din India și și-a exprimat speranța ca această întâlnire este doar începutul unei frumoase colaborări dintre Republica Moldova și India.

Stații în străinătate

Vară de studii practice în Polonia

Orice experiență aduce cu sine doar lucruri noi, te învață ceva și rămâne în tine pentru totdeauna. Așa a fost și stagiul practic petrecut în Poznań, Polonia în această vară. Această practică pentru noi, medicii din Moldova, a însemnat o deschidere spre noi orizonturi de cunoaștere și descoperiri. Cele două săptămâni de stagiu au fost pline de evenimente pozitive.

mai înaltă calitate, iar regulile GMP sunt respectate cu strictete. Ne-a surprins faptul că în Polonia orice farmacie are și o secție de producere (oricât de mică ar fi ea). Spre finalul stagiului nostru am efectuat și o incursiune în istoria farmaciei poloneze, vizitând și admirând unelte, alfabete alchimice, veselă farmaceutică din cele mai vechi timpuri amplasate în Muzeul Farmaciei din Poznań.

Studenții polonezi au avut mare grijă de noi și ne-au încadrat rapid și interactiv în mediul lor universitar, făcându-ne cunoscință atât cu catedrele facultății Farmacie din Poznań, cât și cu companiile farmaceutice „Herbapol”, „GSK”. La fel, extrem de utilă și cognitivă a fost și vizita Laboratorului de Control al Medicamentului din Poznań. Un lucru îmbucurător a fost pentru noi sesizarea că absolut toate uzinele farmaceutice, precum și laboratoarele, pe care le-am vizitat, sunt dotate cu utilaje și echipamente de cea

Putem afirma cu certitudine că am rămas extrem de mulțumiți de acest stagiul practic și sperăm că ne-am atins obiectivele propuse, consolidându-ne competențele profesionale ca viitori specialiști și dezvoltând abilități de aplicare a acestora în sistemul farmaceutic din Republica Moldova.

Daniela REVENCO,
Victoria PRISCU,
Iurie MIRZA,
facultatea Farmacie, anul V

Comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” este profund îndurerată de trecerea în neființă a celebrului chirurg și savant cu renume mondial Constantin Tâbărnă.

Redacția ziarului *Medicus* vă propune să lecturați în continuare un interviu cu domnul academician realizat în această primăvară.

MEDICINA ARE NEVOIE DE OAMENI, CARE IUBESC OMUL...

Oriunde în lume, medicina devine emblematică prin oamenii pe care îi creează, prin acele persoane care o reprezintă cu demnitate. Domnul profesor Constantin Tâbărnă este parte a acestei lumi, fiind considerat unul dintre cei mai de seamă chirurghi din Republica Moldova. Un nume, o personalitate care depășește orice clișeu social. Și-a dăruit întreaga viață medicinei, a slujit unei cauze nobile, aceea de a face bine oamenilor. Prin inteligență și prin ambiția sa nu a conținut să surprindă descendenții săi.

Doctor habilitat în medicină, profesor universitar, membru de onoare al Academiei de Științe a Moldovei. Tot dumnealui este membru al Asociației Mondiale a Chirurghilor și al Academiei de Științe din New-York, laureat al Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, Om Emerit al Republicii Moldova.

În pofida tuturor acestor distincții, Domnul profesor Constantin Tâbărnă a rămas să fie prototipul omului simplu, modest, înțelept, care iubește viața și frumosul din ea.

Violeta Stratan: Domnule Tâbărnă, ați hotărât de unul singur să deveniți medic sau a fost voia întâmplării cea care V-a aruncat în brațele medicinei?

Constantin Tâbărnă: Am ales medicina de bunăvoie. Când eram încă elev, mama mea se îmbolnăvise. Trebuia să-i fie extirpat un dinte. Dar, pe neașteptate, a început o hemoragie foarte puternică. Tatăl meu a apelat la ajutorul unui doctor, care venise doar cu acul chirurgical și cu ață. Noi am crezut că o pierdem pe mama, însă doctorul imediat i-a cusut vasul care sângera și astfel a stopat hemoragia. Acesta a fost momentul în care mi-am zis că atunci când mă voi face mare, voi deveni neapărat medic. Nu aveam mai mult de 8-9 ani.

V.S.: Ce reprezintă pentru Dumneavoastră medicina?

C.Ț.: Medicina este o artă. Ea are nevoie de oameni cu dragoste și devotament pentru ceea ce fac, are nevoie de oameni, care iubesc omul și își iubesc profesia. În medicină trebuie să lucrezi fără pauză, în fiecare zi. Orice zi fără practică reprezintă un pas înapoi pentru un medic. Profesionalismul în medicină este un moment-cheie, pentru că noi, medicii, ne ciocnim de viața omului. Dacă medicul înțelege lucrul ăsta, apoi el conștientizează responsabilitatea pe care o poartă față de pacientul său. Perfecționarea profesionalismului în medicină nu are sfârșit. În fiecare zi trebuie să citești, să analizezi ce ai făcut, de ce ai greșit. Plăcerea pentru munca pe care o depui apare atunci când te simți sigur de forțele tale, atunci când omul pleacă sănătos acasă, iar tu rămâi mulțumit de ceea ce ai putut face.

V.S.: Cum trece un medic peste bariera primului deces? Ce înseamnă acesta pentru un medic începător?

C.Ț.: Din start trebuie să analizezi cauza decesului, să analizezi care este doza ta de vină în această problemă. Iar dacă există această doză, trebuie să o depășești, mai întâi din punct de vedere moral. Spre exemplu, în anii '50, când eu am absolvit studiile la medicină, exista o altă interpretare a acestei probleme. Acuma însă, când avem la îndemână o tehnică atât de performantă, greșeli practice nu ar trebui să existe. În urma oricărei greșeli trebuie să ai puterea să vorbești cu colegii tăi, să le ceri sfatul. Unii medici, din cauza amorului personal, gândesc că ei știu totul. Trebuie să ai curajul să te uiți atent la tine ca într-o oglindă, să te autoanalizezi și să te autocritici.

V.S.: Dumneavoastră, cred, sunteți una dintre cele mai potrivite persoane, care ar putea pune o notă sistemului medical din Republica Moldova...

C.Ț.: Pot să mă refer mai mult la chirurgie. Corpul chirurgical din Moldova este unul destul de pregătit. Indicii țării noastre nu sunt mai mici decât cei din

țările vestice. Avem specialiști bine pregătiți, care au dintre cele mai bune rezultate. Singurul neajuns al nostru este că suntem săraci. Spitalele noastre nu sunt dotate cu aparate moderne, de aceea suntem nevoiți să ne descurcăm cum putem. În toate țările pe care le-am vizitat eu, nu am întâlnit astfel de probleme cu care ne confruntăm noi.

V.S.: Cine ar putea ajuta la rezolvarea acestor probleme? De unde trebuie să vină acest ajutor? De la stat?

C.V.: Și de la stat. Să luăm exemplul Statelor Unite ale Americii. Din punct de vedere material, acolo medicina este cea mai asigurată. În celelalte țări, situația nu este prea roză. Dintre țările europene, Germania ocupă un loc de frunte după nivelul de dezvoltare al sistemului medical. Ce putem face noi, medicii din Moldova, în caz de urgență? Putem doar oferi acest ajutor urgent și doar atât. Pentru celelalte servicii, oamenii trebuie să plătească. Îmi pare rău că lumea mai crede și astăzi în stereotipurile care existau în Uniunea Sovietică, precum că serviciile medicale erau gratuite. Doar asta nu este adevărat.

V.S.: În acest context V-aș ruga să apreciați nivelul calității studiilor la USMF „Nicolae Testemițanu”.

C.Ț.: Programul pregătirii medicilor este complet schimbat, reformat. Pe vremea mea, după cinci ani obțineai și diploma. Acuma după primii șase ani, trebuie să urmezi trei sau patru ani rezidențiatul. Sunt țări în care rezidențiatul durează cinci sau chiar șase ani. O vorbă chiar spune că atunci când medicul trebuie să iasă la pensie, el poate să iasă la lucru. Dar să nu uităm că astfel de jertfe se fac pentru viața omului, care este cea mai scumpă.

V.S.: Domnule profesor, care, după părerea Dvs., sunt calitățile de care trebuie să dea dovadă un medic bun?

C.Ț.: Un medic bun trebuie să fie, în primul rând, un psiholog bun. Chiar imediat după prima consultație a medicului, pacientul trebuie să se simtă mai bine. O altă regulă spune că medicul nu trebuie să se grăbească. Chiar și în momente de urgență, în situații dificile, merită să se țină cont de această regulă. Un medic bun trebuie să dețină o informație amplă în domeniul profesat de el. Nu în ultimul rând, un medic bun trebuie să monitorizeze starea pacienților săi, chiar și după ce și-a luat rămas bun de la ei.

V.S.: Care este, în opinia Dumneavoastră, imaginea actuală a medicului în Republica Moldova?

C.Ț.: Cu toate că avem medici foarte buni, urmași ai unor tradiții universitare de excepție, imaginea medicilor nu mai este aceeași care era cu 40 sau chiar 50 ani în urmă. În toată lumea, medicina cunoaște atât succese remarcabile, cât și anumite insuccese. Unii își formează opi-

nii pripite despre insuccesele medicilor. În acest caz, medicul trebuie să neutralizeze situația, explicând oamenilor și întregii societăți adevărata cauză a problemei. În cazul unui deces, rudele celui decedat pot înțelege situația și motivul decesului, alții însă nu ezită să critice medicii. Plus la toate, imaginea medicului este umbrată de fațete negative, atunci când este vorba despre bani...

publican. După ce am operat o bolnavă, vine sora medicală și îmi spune că pacienta moare... Am mers repede în salon și am văzut că într-adevăr ea se simțea rău. Nu putea respira, o bucată de țesut devitalizat i se opriese în trahee. Care era soluția? Trebuia imediat să-i facem traheotomie. Nu aveam la îndemână nici un instrument și ce credeți că am făcut?...Am luat un cuțit, am secționat traheea, am scos țesutul devitalizat și astfel am salvat viața acelei paciente. Operația în cauză a fost cea mai efektivă și ultrarapidă.

V.S.: Faceți altceva în afară de medicină?

C.Ț.: Nu... nimic, doar medicină. Am încercat să mă mai ocup cu pescuitul, dar... nu, până la urmă tot la medicină am ajuns.

V.S.: Ce nu Vă place cel mai mult la oameni?

C.Ț.: Cel mai mult în viață nu-mi place minciuna. Trebuie să ai curajul să spui adevărul, să slujești adevărului.

V.S.: Care este cea mai senină amintire a Dumneavoastră?

C.Ț.: Aceasta ține de perioada când am absolvit Institutul de Medicină. Visul meu era să devin medic. Și în acele clipe am înțeles că visul meu s-a împlinit. Nu zic, am avut în viață multe momente frumoase, dar acesta a fost unul unic.

V.S.: Ce compromisuri trebuie să facă un medic?

C.Ț.: În primul rând, medicul trebuie să fie un familist adevărat. În familie trebuie să existe armonie, o bună înțelegere. Dacă în familie domnește liniștea, liniște va fi și la serviciu, și în sufletul medicului...

V.S.: Care este cel mai mare regret al Dumneavoastră?

C.Ț.: În 1978, în timp ce mă aflam la un congres european în Praga, decedase mama mea, cea mai scumpă ființă pentru mine. Rudele mele au încercat să mă găsească, dar în zadar. Pentru mine, acest moment a fost cel mai dureros, cel mai regretabil din viață. Șase copii a crescut mama mea, nu știa nicio literă, dar avea un intelect cum rar mai găsești.

V.S.: Ce iubiți cel mai mult?

C.Ț.: Cel mai mult iubesc în viață să fac bine. Răul îl fac mulți, dar binele îl fac doar oamenii adevărați.

**Violeta STRATAN,
specialist Relații Publice**

Frații medici Constantin și Gheorghe TÂBĂRNĂ

V.S.: Studenții mediciști sunt curioși să afle care operații preferați să le faceți și care nu?

C.Ț.: În calitate de medic chirurg am operat și mai operez în cavitatea abdominală și cavitatea toracică. Atât pentru medic, cât și pentru pacientul său, cel mai mare pericol îl prezintă hemoragiile, care pot apărea instantaneu. În aceste cazuri este important să știi cum poți opri hemoragia. Dacă te pierzi cu firea, riști să pierzi și pacientul tău. Pentru mine, orice operație este importantă, este un lucru pentru care port răspundere. Nu pot spune că îmi plac anumite tipuri de operații, știu doar că fiecare operație trebuie făcută în cel mai responsabil mod.

V.S.: Povestiți-ne un caz interesant din activitatea Dumneavoastră, care V-a marcat în carieră.

C.Ț.: S-a întâmplat cu zece ani în urmă, pe când mai făceam vizite la Spitalul Re-

■ **Criza băntuie prin Europa, criza a devenit știrea numărul unu și în presa de la noi, criza este o justificare ideală pentru a reduce cheltuielile și a solicita bugete austere, în primul rând, pentru acele domenii care nu au un profit material și mai ales fundamentate pe principii morale și umaniste majore. Este vorba de medicină și învățământ. Se face apel, ca întotdeauna, la responsabilitatea civică și, mai ales, morală și profesională a lucrătorilor din aceste domenii, solicitându-li-se din nou, pentru a câta oară, sacrificii și răbdare.**

Urmărind evoluția și performanțele medicinei, prin prisma experienței didactice și medicale de o viață, având imaginea de perspectivă a acestui proces, pe care o oferă activitatea de mai mulți ani în cadrul Muzeului Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, constatăm, cu mândrie și bucurie, succesele realizate și distanța parcursă. Este o evoluție cu atât mai spectaculoasă cu cât s-a produs mereu în pofida unui context exterior, istoric și social, de cele mai multe ori nefavorabil. E ceea ce astăzi ne-am obișnuit a numi criză. În timp ce din exteriorul câmpului medical didactic, apăreau tot felul de obstacole și crize, prin care se justifica neglijarea sau incapacitatea de a investi în dezvoltarea acestei ramuri, în interiorul ei s-au găsit întotdeauna temerari care au spart acest zid.

Însăși constituirea Universității de Stat de Medicină și Farmacie s-a produs în 1945, imediat după război, ani de criză profundă: economică, politică și socială. Au fost ani de foamete, apoi de epurări sociale cu deportări în masă. Și în deceniile următoare circumstanțe erau mai curând nefavorabile dezvoltării unei societăți de medici savanți și profesori. Realizările s-au produs mereu „în pofida”.

În pofida unei atmosfere de strictă supraveghere ideologică se ridicase o pleiadă de tineri specialiști ambițioși. Printre ei – Nicolae Testemițanu, care vine cu inițiative de reformare a sistemului de instruire, dar „criza din exteriorul” domeniului medical și didactic, orchestrată de vigilenții din nomenclatura de partid le-a tăiat cu brutalitate aripile cutezătorilor reformatori.

În anii '90, după restructurările sistemului administrativ și economic, după privatizările efectuate în mod defectuos, era de așteptat ca instituția să sucumbe într-o criză economică gravă. Dar, în pofida ei, USMF „Nicolae Testemițanu” a continuat să se dezvolte și să înregistreze performanțe strălucite, iar grație libertății de activitate și deschiderilor spre Occident, savanții și profesorii noștri s-au

integrat în comunitatea medicală internațională.

Urmărind distanța parcursă, o întrebare-cheie revine cu insistență. Care este factorul fundamental ce servește drept catalizator și mobil al acestui salt imens realizat în domeniul medicinei și instruirii medicale din Moldova? Ce i-a determinat prin anii '50-60 pe atâția băieți și fete de la țară să renunțe la o anumită comoditate și stabilitate și să aleagă calea plină de sacrificii a carierei medicale: prin cămine cu câte 17 studenți în odaie, cu zile în care mâncau mai mult în vis. Ce i-a făcut să reziste și să înfrunte mai multe obstacole: de exemplu, nici foamea, nici dorul de fata ori flăcăul din gospodari lăsați acasă, nu se compara cu chinul de a învăța într-o limbă atât de grea și necunoscută – în limba rusă. Ce i-a făcut pe aceș-

Cu siguranță, acele mobiluri nu erau profiturile bănești și nici alte beneficii materiale, nu era vorba nici de cariere strălucite. Ele reprezentau, mai curând, o forță interioară a fiecăruia, care nu poate fi concepută în termeni riguroși logici, științifici. Aici e vorba de o energie umană, care îi determină, îi împinge să acționeze. O putem numi credință, ideal, speranță, la care nu putem renunța și pe care unii îl realizează cu perseverență, în pofida tuturor obstacolelor. Putem afirma că medicina întotdeauna s-a dezvoltat, în pofida, diverselor obstacole istorice, politice, crize de etiologii variate.

Crizele, obiective sau nu, ajung să fie adesea o justificare comodă a insucceselor și chiar a pasivității și lipsei noastre de vo-

înmatriculați este de 4834 studenți, 1517 rezidenți și 122 în secundariat clinic.

Către jubileul Muzeului

Pledoarie pentru Muzeul de Istorie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"

ti tineri să continue cu îndârjire studiile? Ce i-a făcut ulterior pe doctoranzi să renunțe la căsuța de acasă și să locuiască zeci de ani cu familia prin cămine și sub-

ință de a acționa eficient. Criza este o justificare comodă pentru a reduce banii alocați dezvoltării instituțiilor medicale, obligându-ne pentru a câta oară să strângem cureaua. Și în cazul în care din nou banii vor fi tot mai puțini, iar modul de viață al lucrătorilor medicali va coborî de la modest la imposibil de modest, atunci când viața cotidiană oferă o perspectivă dezolantă celor care ar opta pentru o carieră în medicină, oare care va fi mobilul pentru a rezista din nou? Va fi același: energia aceea numită fidelitate unui ideal asumat, speranță incurabilă, adică credință.

În fond, e lucru știut, atunci când toate soluțiile sunt reduse la zero, pentru a nu rata un țel, un scop, important este să fie alimentată această credință-speranță. Credința și fidelitatea idealului asumat este soluția oricărei situații de criză la orice nivel. Revelația acestui adevăr este probabil și consecința activității în cadrul Muzeului USMF „Nicolae Testemițanu”.

Exponatele muzeului – cele 34 portharte și 80 fotoportrete ale profesorilor universitari – păstrează într-o formă condensată nu numai istoria Universității noastre, dar mai ales dovada materială a potențialului uman realizat prin speranță și credință. Scopul fundamental al unui muzeu rezidă tocmai în alimentarea resurselor spirituale ale celor care i-au pășit pragul. În fotografii de epocă, în documente de arhivă prinde contur și devine palpabil și credibil efortul celor care au contribuit la trecerea de la un corp profesoral didactic din 20 doctori habilitați, 234 doctori în medicină la 32 de catedre și 1000 de studenți, căci atâția erau în acel ultim an de război 1945, când a fost inaugurată Universitatea de Medicină, și ceea ce a devenit astăzi această instituție: cu un corp profesoral didactic reprezentat de 11 academicieni și membri corespondenți ai AȘM, 14 laureați ai Premiului de Stat în domeniul științei și tehnicii, 90 profesori universitari și doctori habilitați, 321 conferențieri universitari, doctori în științe medicale, iar numărul tinerilor

Muzeul are menirea de a păstra și transmite spiritul credinței și încrederii, iată de ce considerăm important a pleda astăzi cauza acestei instituții. Muzeul este o subdiviziune educațională și științifică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” creată cu scopul studierii aspectelor fondării și dezvoltării Universității, educației etico-deontologice a tineretului studios. Gestionând activitatea muzeului, ne-am stabilit un șir de obiective:

- colectarea, analiza, expunerea și prezentarea materialului colectat;
- restabilirea traseului evoluției instituției noastre în perspectivă diacronică și asigurare continuității tradițiilor;
- promovarea valorilor etico-deontologice în rândul tineretului studios;
- respectarea marketingului didactic și științific;
- promovarea universității în plan social, cu celelalte aspecte ale lui.

Petrecem regulat excursii cu studenții, cursanții și oaspeții Universității, oferim informația necesară în cadrul *Zilei ușilor deschise*, suntem prezenți cu expoziții mobile la manifestările publice importante.

Dar pentru ca un muzeu să devină un veritabil centru de informare și comunicare, să fie apt de a capta și mobiliza interesul, este important de înnoit formele și metodele de prezentare a informației și de sensibilizare a publicului, este necesară asimilarea modalităților moderne de prezentare a exponatelor, recurgând la imagini video și audio, la tehnici de montare pe calculator.

Suntem conștienți că fiind din nou într-o „*perioadă de criză*” poate că nu este oportun să visăm la așa ceva, căci totul costă bani, iar astăzi nu-s surse financiare. Dar, când ele au fost vreodată, ca să ne ajungă și nouă, unei instituții de învățământ superior, care pregătește cadre medicale? Aceste surse ne-au lipsit mai întotdeauna, dar iată oamenii, cu entuziasmul și perseverența lor au realizat fapte frumoase. Din lipsa acestor surse, muzeul

nostru nu numai că nu a reușit să meargă în pas cu tehnologiile moderne de comunicare, dar nici măcar nu și-a înnoit exponatele fotografice și textuale. Ar fi un sacrilegiu să admitem distrugerea lentă a unui centru, devenit o adevărată bază de date despre dezvoltarea USMF „Nicolae Testemițanu”. Este important să nu uităm că el a fost întemeiat cu scopul de a se constitui un centru pilot pentru un viitor Muzeu de Istorie a Medicinei din Moldova, cel puțin la asta visa inițiatorul său, profesorul, rectorul N. Testemițanu. Inaugurând acest centru muzeistic în 1975, el și-a realizat parțial un vis. Astăzi, pentru păstrarea și reînnoirea lui este necesar de aproximativ 55.000 de lei. Dacă fondurile muzeului ar fi îmbogățite, consolidate și modernizate, acesta ar putea deveni un adevărat centru public, care ar contribui la atragerea și selectarea persoanelor de vocație pentru profesia de medic.

Suntem convinși că prin eforturi comune am reuși să realizăm acest lucru. Sperăm că facultățile și toți actorii implicați astăzi în viața universității medicale vor recunoaște importanța păstrării tezaurului și consolidării reperelor istorice pe care s-a edificat instituția noastră de învățământ medical superior. Mizăm pe generozitatea și colaborarea managerilor instituțiilor medico-sanitare publice și de alte profiluri, care au posibilitatea de a ne oferi un cât de mic suport financiar, pentru ce le mulțumim anticipat.

Cu scopul de a spori eficiența activității muzeului, în vederea completării fondurilor bănești, venim cu o ofertă de colaborare, pe care o dorim reciproc avantajoasă. Și anume: propunem șefilor de catedre **serviciile noastre de înnoire a standurilor cu informație istorică**.

NE PROPUNEM să colectăm mai multe exponate de epocă, cum ar fi instrumentar și aparatură de specialitate, obiecte și documente care ar trezi curiozitatea și interesul celor care trăiesc în sec. XXI.

În vremuri de criză, poate mai mult ca oricând, fiecare are nevoie de un suport spiritual, pentru a nu pierde credința. Una dintre sursele de alimentare a acestuia poate fi un centru muzeistic, în care se profilează din vitrinele cu exponate rostul efortului uman, rolul credinței și muncii perseverente, toate menite a ne întări în credința și fidelitatea idealului asumat de cei care și-au dedicat viața medicinei, mai bine zis omului de alături.

**M. RAEVSCHI, dr. med.,
directorul muzeului**

**I. ONCIANU, dr. med.,
colaborator științific superior**

Caleidoscop aniversar

în cifre și imagini

• **FACULTATEA MEDICINĂ** include 2500 studenți, 35 catedre – socio-umanistice, fundamentale, preclinice și clinice și un corp didactic reprezentat de 83 doctori habilitați în medicină - profesori universitari, 240 doctori-conferențieri, 307 doctori în științe și 291 lectori-asistenți.

• Pe parcursul istoriei colaborării Facultății au susținut 600 teze, dintre care 61 de doctor habilitat în medicină și 539 de doctor în știință, au editat 250 monografii, manuale și compendii, sunt autori a circa 7000 publicații, au implementat în practică mai mult de 600 metode de tratament și diagnostic, au organizat și participat la numeroase foruri științifice naționale și internaționale.

• Restructurarea curriculară a vizat într-o primă etapă reducerea numărului de ore în acord cu cerințele și normativele europene. Astfel, având în vedere numărul de ore stabilit în directiva CEE, s-a trecut la reducerea numărului total de ore din cei 6 ani de studiu de la 7800 la 7000.

• **FACULTATEA FARMACIE** a pregătit și a lansat **41 promoții** de specialiști farmaciști cu studii superioare în număr total de peste **3200**, dintre care circa 390 de peste hotare. Din anul de studiu 1996-1997 la facultate începe pregătirea postuniversitară prin rezidențiat la specializarea „Farmacie”. Până în prezent, au absolvit **rezidențiatul 327 specialiști**.

• La Facultate activează Centrul de Cultivare a Plantelor Medicinale din s. Bardar, unde a fost creată o colecție cu peste 200 de specii de plante medicinale, unde studenții facultății petrec stagiile de vară la botanica farmaceutică și farmacognozie.

• Majoritatea cercetărilor studenților finalizează cu susținerea tezelor de diplomă – lucrări temeinice experimentale. În ultimii cinci ani au fost susținute la facultate 223 de lucrări de diplomă.

• De doi ani Facultatea a început colaborarea cu organizația non-guvernamentală de caritate „Farmaciști fără frontiere” din Germania, care deja au donat câteva aparate și utilaje, absolut indispensabile pentru buna desfășurare a procesului de studii.

• Contractul de colaborare dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Academia de științe medicale din Poznan (Polonia) a permis pe parcursul a 4 ani schimb de studenți la stagii practice.

• **FACULTATEA STOMATOLOGIE** este structurată și organizată conform unor principii moderne. În 2008, a fost acreditată de Comisia de învățământ Medical Stomatologic din cadrul Directoratului pentru Educație și Cultură al U.E., în programul DentEd.

• La Facultate își fac studiile 960 studenți, dintre care 295 studenți din Israel, Siria, Bulgaria, Rusia, Ucraina, România, Portugalia.

• În iunie și iulie 2010, Facultatea a beneficiat de audit extern pentru certificare acordat de compania internațională **AJA REGISTRARS**, care a conferit **Certificatul de înregistrare a Sistemului de Management al Calității**.

• În anul de studii 2009-2010 a fost organizat Primul Congres Iași-Chișinău cu participarea profesorilor, studenților și rezidenților din România, SUA, Franța, Marea Britanie, Belarusia.

• Pe 4 aprilie 2009 a fost semnat contractul de colaborare transfrontalieră între Facultatea Stomatologie USMF „N. Testemițanu” și Facultatea Medicină Dentară „Gr. T. Popa”.

• În cadrul catedrelor de profil stomatologic, de la fondare și până în prezent, au fost susținute 10 teze de doctor habilitat și 76 teze de doctor în științe medicale.

• În ultimii 5 ani Facultatea Stomatologie din Republica Moldova a obținut o experiență vastă în urma schimbului de profesori, studenți, rezidenți pentru instruire continuă în diferite școli dentare din SUA.

• La cei 65 ani ai USMF „N. Testemițanu” Facultate Stomatologie petrece o reorganizare academică modernă și modernizarea clinicilor de profil.

• **FACULTATEA REZIDENȚIAT ȘI SECUNDARIAT CLINIC**, în anul 1991, a înmatriculat primii rezidenți (6 grupe) din rândurile celor mai buni absolvenți ai USMF la 3 specializări (chirurgie generală, obstetrică și ginecologie, traumatologie și ortopedie).

• Până în 2010, au absolvit Facultatea 5347 rezidenți. Actualmente, la Facultate își fac studiile peste 1700 persoane. De rând cu cetățenii Republicii Moldova, în universitate își fac studiile prin rezidențiat și cetățeni din alte țări (Cehia, Marea Britanie, România, Bulgaria, India, Israel, Egipt, Siria, Palestina, Sudan).

• Stagiunea în raioane este parte componentă a Programului integral de studii în rezidențiat. Începând cu 2010, rezidenții în ultimul an de studiu efectuează obligatoriu stagiul practic raional.

• Bazele clinice ale Facultății sunt dislocate în majoritatea instituțiilor medico-sanitare republicane și municipale din Chișinău, Bălți, Cahul. Pentru pregătirea rezidenților sunt folosite circa 2700 paturi la catedrele-bază ale facultății plus eventual cele din cadrul altor catedre de la Medicina Generală.

• Facultatea Rezidențiat și Secundariat Clinic la jubileul de 65 ani al Universității vine cu intenție și propuneri concrete pentru ca programa de studii și standardele educaționale să reflecte cerințele contemporane de pregătire a specialistului conform exigențelor europene.

• **FACULTATEA EDUCAȚIE CONTINUĂ A MEDICILOR ȘI FARMACIȘTILOR.** Din momentul fondării, la Facultate și-au perfectat cunoștințele peste 73000 medici.

• Actualmente, în procesul de instruire sunt antrenați circa 200 colaboratori, inclusiv 8 membri ai AȘM, 47 D.H.M. profesori universitari, 120 D.M, inclusiv 93 conferențieri universitari, laureați ai Premiului de Stat din RM, 2 inventatori emeriți ai RM, 28 titulari ai diferitor instituții și servicii de Sănătate Publică, inclusiv specialiști principali ai MS al RM și președinți ai Comisiilor de atestare a medicilor.

• Realizările cercetărilor științifice și celor de implementare au fost elucidate în 36 manuale, 152 monografii, 5035 lucrări științifice, inclusiv 1433 articole și comunicări rezumative în culegeri medicale, în presa republicană și de peste hotare. Au fost publicate peste 100 elaborări și instrucțiuni didactice.

• Una dintre direcțiile importante a activității facultății este considerată instruirea la distanță și fără frecvență.

• **BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ MEDICALĂ a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”** – centru biblioteconomic, care asigură asistență metodologică de specialitate pentru bibliotecile colegiilor de medicină și instituțiilor curative din republică.

• Actualmente ea întrunește peste 900 mii de publicații distribuite în trei săli de lectură (423 locuri), serviciile împrumut de publicații didactice, împrumut de publicații științifice, Conservare și comunicare colecții.

• Biblioteca dispune de două Centre de Informare „Infomedica”, trei Oficii Internet, dotate cu 116 computere; asigură acces la 587 titluri de ediții periodice de profil medical și farmaceutic în română, rusă, engleză, franceză ș.a., deservind anual peste 10000 utilizatori.

• În 2008, a fost inaugurată sala „Medicina Virtuală”, unde utilizatorii au acces la baze de date medicale, biblioteci electronice.

• Proiectul de colaborare cu bibliotecile medicale din Carolina de Nord, SUA, debutat în 2006, se axează pe donații de publicații de profil medical; împrumut interbibliotecar de publicații prin livrarea electronică a articolelor de revistă medicală; acces la baze de date de profil medical și farmaceutic etc. Cu suportul partenerilor din Carolina de Nord, beneficiarii au acces gratuit la 6 baze de date medicale.

• Începând cu 2006, în baza *Regulamentului privind modul de conferire a categoriilor de calificare cadrelor bibliotecare*, Biblioteca Științifică Medicală a organizat atestarea personalului de bibliotecă.

Cât valorează zâmbetul unui copil?

La 50 de kilometri distanță de capitala țării, la periferia orașului Orhei, între pereții Școlii-Internat pentru Copii cu Dizabilități își petrec majoritatea timpului 320 de copii cu vârsta cuprinsă între 4 și 20 de ani, fiind sortiți unei vieți izolate și lipsite de bucuriile obișnuite copiilor. Este vorba fie de copii abandonați încă de la naștere, pentru care internatul e unica casă, iar profesorii și dădacele – părinți, fie de copii deveniți o povară pentru părinți

este insuficiența atât a cadrelor profesoral-didactice, cât și a celor de îngrijire a copiilor. Personalul suprasolicitat nu reușește, de cele mai multe ori, decât să asigure îngrijirile de bază necesare copiilor. De unde și necesitatea ajutorului din exterior în persoana voluntarilor.

Situația din școala-internat din Orhei nu a rămas mult timp fără răsunet. În vara anului 2009 s-a desfășurat prima edi-

membri ai ASR. Coordonator local al ambelor ediții ale proiectului menționat a fost studentul anului IV, facultatea Medicină, membru al Direcției Studii ASR, Eugen Goțonoagă. El a reușit să formeze o echipă de lucru eficientă, asigurând astfel o bună desfășurare a proiectului.

Ordinea de zi a voluntarilor a fost variată, însă orice activitate, de la o simplă plimbare în afara școlii-internat, desen, modelare, teatru de păpuși, până la excursii prin oraș, vizitarea grădinii zoologice, masa la pizzerie s-au dovedit a fi experiențe de neuitat atât pentru copii, cât și pentru voluntari. Este complicat de găsit cuvintele necesare pentru a descrie cât de mult te ating sufletește îmbrățișările acestor copii, dorința lor de a-ți împărtăși tot ce au ei mai scump și cât de frumoasă poate fi o floare dăruită de un copil. Cu toții am rămas profund impresionați și cu atât mai mult motivați să nu ne oprim aici, ci să continuăm activitatea de voluntariat atât în parteneriat cu studenții mediciști din Anglia, cât și prin proiecte noi locale.

Să nu uităm că fericirea vine din lucruri mărunte, cum ar fi o bomboană, un zâmbet, o îmbrățișare oferite unui copil și transformate în zâmbet de fericire.

Elena COSTRU,
facultatea Medicină, anul V

și care se află în școala-internat pe tot parcursul anului de învățământ. Când pășești pragul sălilor în care acești copii stau, mănâncă, se joacă, dorm, învață, o avalanșă de emoții îți răvășesc sufletul. În ochii lor se contopesc disperarea și speranța, durerea și fericirea, dezamăgirea și dorința de a trăi.

Cum se întâmplă deseori în situațiile de criză economică, cel mai mult au de suferit instituțiile statale non-profit, inclusiv școli-internat. Excepție nu face nici nominalizata școală-internat, unde problema numărul unu

tie a programului de voluntariat Edinburg-Moldova, organizat de către organizația engleză SKIP (*Students for Kids International Projects*) în colaborare cu studenții USMF „Nicolae Testemițanu”, care împreună au reușit să readucă zâmbetul copiilor din școala-internat. Proiectul demarat cu succes și-a găsit continuare în anul curent între 5 iunie și 15 iulie. Timp de șase săptămâni s-au succedat două echipe a câte 11 voluntari englezi. Comunicarea acestora cu personalul școlii-internat și cu copiii a fost asigurată de către 20 de mediciști,

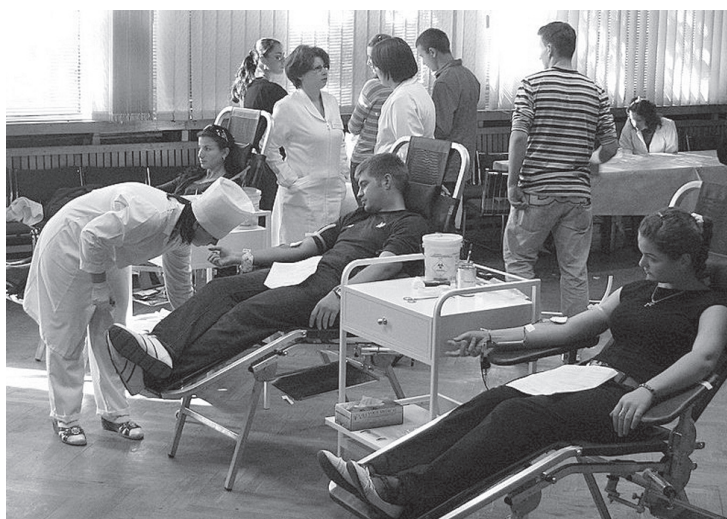
Donezi sânge, donezi viață

Acesta este mesajul care poate fi citit tot mai des pe afișele din spitale, centre de medicină preventivă. Din păcate, după cum spun cadrele medicale, acest îndemn este urmat doar în momentul în care avem o rudă sau un prieten bolnav și care are nevoie de sânge, numărul donatorilor fideli fiind extrem de mic. Chiar dacă avem o țară mică, zilnic de transfuzie de sânge au nevoie peste 100 de oameni.

Campania de donare a sângelui „Dăruiește o picătură de viață”, desfășurată pe 23 septembrie în incinta Centrului Estetic „Ion și Doina” al USMF „N. Testemițanu”, a adunat un număr impunător de studenți do-

Campania de donare de sânge (o procedură sută la sută sigură, rapidă, nedureroasă, dar, cel mai important, atât de necesară) a fost organizată de Centrul Național de Transfuzie a Sângelui la inițiativa Asociației Studenților și Rezidenților, cu sprijinul Centrului pentru Politici și Analize în Sănătate (PAS) și finanțare din partea Fondului Japonez de Dezvoltare Socială.

Donarea sistematică de sânge din partea unei persoane sănătoase nu constituie nici un risc pentru donator. Mai mult ca atât, odată cu prelevarea de sânge persoanei donatoare i se efectuează un set de investigații de laborator și la depistarea

ritori de a dona sânge. Această mișcare a luat amploare printre tradițiile universității noastre de mai bine de 4 ani. An de an se atestă o anumită creștere a numărului de participanți la acest act de caritate. De la facultatea Medicină au donat sânge 140 persoane, Farmacie – 33, Stomatologie – 7, Sănătate publică – 9.

unor modificări patologice persoana este imediat anunțată. Deja ține de voință și abilitatea fiecăruia de a face acest frumos gest.

Ținem să mulțumim tuturor studenților USMF „Nicolae Testemițanu” care au participat la compania de donare de sânge „Dăruiește o picătură de viață”.

Tineretul studios în activitatea curriculară și extracurriculară

USMF „Nicolae Testemițanu” face parte din categoria instituțiilor de învățământ superior din țară care își propun, pe lângă buna pregătire a specialiștilor în domeniu, formarea unor persoane responsabile, apte de a-și exprima într-o manieră adecvată gândurile, capabile să ia decizii și să-și asume responsabilitatea pentru acestea. De asemenea, în cadrul USMF, se încearcă a fi aplicat un așa numit tratament contra indifferenței studenților vis-à-vis de problemele medicale și sociale ale populației țării. Prin intermediul Direcțiilor din structura Asociației Studenților și Rezidenților (ASR) pe parcursul anilor s-a reușit a realiza un șir larg de activități.

Direcția Proiecte, orientată spre promovarea unui mod sănătos de viață, a fost implicată într-un șir de proiecte precum „Acțiuni comunitare pentru copii și tineri” (aprilie-octombrie 2009), desfășurat cu suportul UNICEF Moldova. Scopul proiectului a fost informarea tinerilor cu privire la profilaxia gripei pandemice și acordarea primului ajutor medical. Proiectul „Profilaxia TBC în rândurile studenților din Chișinău” (martie-aprilie 2010), finanțat de Fondul Global de Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei prin Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate. ASR în parteneriat cu rețeaua Y-PEER Moldova, sub egida UNFPA a implementat activități de informare privind Sănătatea și Drepturile Sexuale Reproductive în instituțiile de învățământ superior.

Direcția Știință mediază participarea studenților universității noastre la diverse congrese, conferințe, forumuri medicale naționale și internaționale. Cel mai important eveniment din domeniul dat este cea de-a III-a ediție a Congresului Inter-

național pentru studenți și tineri medici „MedEspera”.

Direcția Relații Externe contribuie la realizarea unor schimburi de experiență cu universități și organizații similare de peste hotare. Pe parcursul ultimului an de studii (2009-2010), au fost organizate mai multe activități, în colaborare cu organizații similare de peste hotare: *Trans-Med* – program oficial al FASMR (Federația Asociațiilor Studenților în Medicină din România) cu participarea a 10 centre studențești din România și Moldova; seminarul BLS (Basic Life Support) organizat

împreună cu o echipă de voluntari SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) din Târgu Mureș în martie 2010; Proiectul *Edinburg-Moldova* (5 iunie 2010 – 15 iulie 2010) – membri ai organizației SKIP din Anglia și studenți ai USMF au lucrat în calitate de voluntari în casa-internat din Orhei; *Tabăra de vară* sub egida președintelui României – program de schimb sociocultural; Acord de colaborare cu asociația studenților medici al Universității de medicina Vinița „Pirogov”.

Direcția Studii participă, împreună cu decanatele universității, la elaborarea

unui program didactic adaptat la cerințele actuale.

Direcția Socială acordă studenților și rezidenților (SR) bilete de transport public la un preț redus, oferă facilități pentru SR cu o situație financiară dificilă, distribuie ajutoare materiale și cadouri la copii de Anul Nou, coordonează acordarea bursei sociale studenților în dificultate.

Direcția Trai, responsabilă de repartizarea obiectivă a locurilor de trai în căminele campusului universitar, monitorizează condițiile de trai în căminele campusului.

Direcția Cultură asigură desfășurarea a numeroase activități culturale, și anume: Balul Bobocilor, Carnaval, TVC, Miss USMF, Tezaur studențesc, concursul Ce? Unde? Când? Echipa de dansuri, Teatrul-model „Grigore Vieru” etc.

Direcția Tehnologii Informaționale, asigurând un flux continuu al informațiilor utile pentru SR, acum este pe finalul elaborării unui ghid al studentului cu toată informația utilă despre activitățile curriculare și extracurriculare.

Direcția Sport organizează activități sportive.

Sunt numeroase domeniile de activitate care ar putea fi abordate de ASR pe viitor: implicarea în programele de promovare a modului sănătos de viață în rândul populației; desfășurarea activităților de voluntariat și de strângere de fonduri pentru persoane cu handicap, copii orfani, vârstnici fără sprijin, persoane fără domiciliu; lărgirea cercului de organizații partenere în țară și peste hotare; organizarea programelor de schimb profesional pentru sporirea competitivității SR pe piața de muncă națională și internațională.

In memoriam

Întru înveșnicirea memoriei

■ **Zilele curente, în incinta Clinicii Stomatologice Universitare s-au adunat la un loc rudele, colegii, prietenii, discipolii regretatului decan al Facultății Stomatologie, șef catedră Protetică Dentară și Ortodonție, profesor Pavel Godoroja pentru a participa la manifestarea de înveșnicire a memoriei celui trecut în eternitate.**

În alocuțiunea rostită cu acest prilej acad. Ion Ababii, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” a remarcat: „Timp de peste patru decenii, Pavel Godoroja s-a consacrat slujirii cu devotament și sacrificiu Alma Mater, parcurgând cu brio treaptă cu treaptă traseul lung și anevoios al însușirii profesiei - de la student al facultății Stomatologie a Institutului de Medicină „N. Pirogov” din Odesa, ulterior asistent, conferențiar - până la profesor universitar, **fondator și șef al catedrei Stomatologie pediatrică**, iar din 2007 - al catedrei Protetică dentară și Ortodonție și decan al facultății Stomatologie.

co-materiale a catedrei și facultății, la stabilirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare internațională cu institutele și facultățile de stomatologie din România, SUA, Rusia, Ucraina, Polonia, Bulgaria și din alte țări. A fost coordonatorul programului educațional stomatologic în cadrul parteneriatului SUA - Republica Moldova”.

Sincere cuvinte atât despre excelențele calității profesionale - competența, abnegația, responsabilitatea, tactul pedagogic -, cât și cele omenești - cumsecădenia, modestia, demnitatea, noblețea sufletească ale regretatului prof. Pavel Godoroja au rostit Alexandra Baraniuc, colegă de facultate și de serviciu, Andrei Bușmachin, student la anul V, facultatea Stomatologie; Ion Lupan, prof. univ., decanul facultății Stomatologie; Dumitru Șcerbatiuc, prof. univ., șef de catedră; feciorul Dumitru.

Profesorul, decanul Pavel Godoroja a contribuit esențial la **perfecționarea continuă** a procesului de studii la catedră și facultate, la **renovarea** standardelor educaționale, la **implementarea** celor mai noi metode și forme de **instruire și evaluare a cunoștințelor**, la **informatizarea procesului de studii**, la **consolidarea bazei tehnice**

Într-o atmosferă festivă a fost dezvelit basorelieful, în dreptul căruia s-au așternut buchete de flori.

Chipul luminos al profesorului Pavel Godoroja se va păstra **veșnic viu** în memoria celor care l-au cunoscut, au avut fericita ocazie de a-i fi discipoli și a activa împreună cu el.

Făclier pentru eternitate

■ **În data de 8 octombrie 2010, în incinta Policlinicii de Cardiologie din Chișinău a avut loc dezvelirea basoreliefului lui Nicolae EȘANU, fost prorector pentru activitate didactică, șef catedră Histologie, Citologie și Embriologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova.**

Printre invitații de onoare la eveniment au fost ministrul Sănătății Vladimir Hotineanu, rectorul USMF „Nicolae Testemițanu” Ion Ababii, familia regreta-

dezvoltarea și afirmarea Universității de Medicină atât pe plan național, cât și pe plan internațional. Timp de 43 de ani s-a afirmat ca pedagog de vocație, manager iscusit, om de înaltă noblete sufletească.

tului profesor, cei care i-au fost colegi de breaslă, discipoli și prieteni.

Nicolae Eșanu a fost unul dintre cei mai iluștri profesori universitari ai USMF „Nicolae Testemițanu”. Pe întreg parcursul carierei profesionale, care a evoluat în ascensiune: de la asistent, lector superior, conferențiar universitar, șef catedră până la prodecan, decan, prorector didactic, dintre care, peste doi ani, rector interimar, profesorul Nicolae Eșanu a fost un veritabil patriot al Alma Mater, al pământului și al neamului nostru, îndrăgostit de cultură, istoria și de limba poporului moldav, a promovat și a cultivat această dragoste zi de zi în rândurile tineretului studios. Dumnealui a fost inițiatorul mai multor activități frumoase, care au contribuit la

Sub conducerea prorectorului pentru activitate didactică, Nicolae Eșanu, au fost elaborate și implementate noi standarde educaționale, în conformitate cu rigorile impuse de către Organizația Mondială a Sănătății și cu cerințele procesului de la Bologna.

Domnul Nicolae Eșanu (1941-2009) s-a născut la 9 mai 1941, în satul Corjeuți, Briceni, într-o familie de agricultori. După absolvirea școlii medii din satul natal, în 1959 este admis la Institutul de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, trăind cu grijile și cu bucuriile instituției, emanând energie și căldură sufletească, luminând și ghidând calea profesională a multor generații de viitori medici până la ultima sa suflare.

Sport

Spartachiada sănătății

Echipa Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a clasat pe primul loc la proba **Ștafeta Olimpică 4x100 metri**, devenind astfel campioni ai celei de-a 25 Spartachiade a Sindicatelor Republicane din Sănătate. Din componența lotului universitar au făcut parte **Svetlana Miron, Olesea Frunze, Radu Vescu, Radu Bolun**. Fiecare membru al echipei a fost premiat cu câte 450 lei.

În competițiile la **șah** formația USMF s-a situat pe **locul doi**. Cei care au asigurat succesul sunt **Eudochia Cibotari**, căpitanul echipei, **Iacob Furtună** și **Constantin Chep-tănari**.

E de reținut că Eudochia Cibotari a fost recunoscută **cea mai bună șahistă a Spartachiadei**, învrednicindu-se de un premiu bănesc oferit de conducerea Sindicatelor Republicane din Sănătate în sumă de 1000 lei.

La **jocul de dame** reprezentanții Universității - **Ion Șanțevoi, Nadejda Turcan, Alexei Sofroni** - au ocupat **locul trei** premiant.

Drept cea mai în etate participantă la Spartachiada a fost **Nadejda Turcan** în vârstă de 74 de ani. Îi dorim multe succese sportive înainte!

Cupe speciale pentru organizarea și promovarea culturii fizice și a sportului au fost înmânate lui Vitalie Gribenco, Sergiu Berliba și Vasile Guragata.

Impresii

Cinci ani în lungul drum spre medicină

Suntem la început de cale prin anevoioasa Lume a Medicinii. Cinci ani pentru un medic este un infim minuscul din Universul cunoștințelor. Am avut Marele noroc să devenim studenți mediciniste în anul serbării Aniversării a 60-ea de la fondarea Universității de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Și iată că avem fericita ocazie de a aduce sincere felicitări **Alma Mater** cu prilejul jubileului de 65 ani. Fie ca Universitatea noastră să fie mereu acel punct de plecare pentru crearea unor specialiști cu renume, care îi vor duce faima atât în țară, cât și peste hotarele ei.

Dorința de a deveni studentă la USMF „Nicolae Testemițanu” una dintre subsemnate a avut-o încă din copilărie, atunci când o vedea pe mamă-sa suferind de o boală cardiacă. Această motivare a ajutat-o să-și găsească sensul vieții, dându-și seama că cel mai important în viață este să fii util oamenilor, să aduci o schimbare, să alini durerea și să oferi în dar o stare de bine celor apropiați. Anume meseria de medic înglobează aceste dorințe sufletești care te încurajează să devii un bun doctor.

Bineînțeles, această cale este grea, iar motivația nu e de ajuns. E nevoie de muncă asiduă și de perseverență, care te ajută să mergi cu pași mici, dar siguri spre atingerea scopului propus.

Viața studentască este interesantă, o mare parte a acestui merit o au colegii care au devenit pe parcursul acestor cinci ani de studenție cei mai buni prieteni. La Medicină iau naștere legături colegiale stabile și de încredere.

Există momente care te fac să depășești orice greutate, atunci când ai ocazia să înveți de la „legende” medicinei autohtone, oameni emeriți în domeniu, care tratează nu doar trupul, dar și sufletul. Interacționând zi de zi cu ei, avem ocazia să „furăm” din experiența vastă pe care o posedă, să învățăm a face față cu demnitate situațiilor extremale și imprevizibile. Aceasta ne ajută să mergem înainte, să fim cel puțin la fel de buni ca și înaintașii noștri.

Lilia GOLUB,
Diana UNGUREANU,
facultatea Medicină, anul V

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare
165
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL REDACȚIONAL:

Redactor Galina ȚURCAN
Fotograf Sergiu MIRONICA

Correspondenți:
Traian MUSTEAȚĂ
Diana Pânzari
Violeta STRATAN

Relații la tel.:
205 175, 237653
E-mail:
relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar ofset, tir. 1000 ex.
Comanda nr. 7870

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005